

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/177/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213225023
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4213225023.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti odporcovi: H. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., D. XXX/XX, o zaplatenie 1.536,41 eura s príslušenstvom, o odvolaní združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Šafárikovo námestie 7, zast. JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom Bratislava, Dobrovičova 13, proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 11. 03. 2016 č. k. 6C/45/2014-94 takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nepripustil vstup združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962 (ďalej aj ako ZDRUŽENIE), do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že podaním doručeným dňa 30. 10. 2014 oznámilo ZDRUŽENIE svoj vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Argumentoval, že odporca napriek opakovanej výzve súdu nevyjadril svoj súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka na strane odporcu do konania. Opierajúc sa o ust. § 93 ods. 1 až 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako OSP) uzavrel, že po zohľadnení skutočností, že odporca so vstupom vedľajšieho účastníka do konania nevyjadril svoj súhlas, pričom bez súhlasu účastníka na strane ktorého vedľajší účastník mieni vystupovať nie je možné, aby sa konania zúčastnil aj iný subjekt ako tí, ktorých účastníctvo vyplýva z hmotného práva, preto vstup ZDRUŽENIA do konania nepripustil.

Proti tomuto uzneseniu podalo v zákonnej lehote odvolanie ZDRUŽENIE, domáhajúc sa ním jeho zmeny a pripustenia jeho vstupu ako vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu. Malo za to, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dôvodilo, že s účinnosťou od 15. 10. 2008 zaviedol Občiansky súdny poriadok druhú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastník v konaní, ktorým legitimáciu na vstup do konania dáva samotný zákon v prípadoch, ak ide o subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľa podľa zák. č. 250/2007 Z. z. Zastalo názor, že k účinnému vstupu vedľajšieho účastníka nie je potrebný výslovný súhlas odporcu, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje a iba jeho výslovný nesúhlas spôsobuje neprípustnosť vedľajšieho účastníctva a zároveň pre prípustnosť vedľajšieho účastníctva je právne irelevantná námietka protistrany. Dodalo, že v predmetnej veci odporca nevzniesol námietku neprípustnosti. Vyzdvihlo, že do konania vstúpil ešte pred účinnosťou novely zák. č. 353/2014 Z. z. a pre absenciu prechodných ustanovení nie je potrebné dokladať súhlas odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. V opačnom prípade by išlo o retroaktivitu, ktorá je v slovenskom právnom poriadku zakázaná. Na podporu svojich tvrdení poukázalo na rozhodnutia iných krajských súdov v obdobných veciach.

Odporca a navrhovateľ sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie odvolateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že jeho odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 29. 10. 2013, ktorým sa domáha uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu sumu 1.536,48 eura s príslušenstvom z titulu nesplateného úveru. Písomným podaním zo dňa 25. 10. 2014, doručeným prvostupňovému súdu dňa 30. 10. 2014 oznámilo združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV svoj vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. V nadväznosti na to súd prvého stupňa zaslal oznámenie ZDRUŽENIA o vstupe do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu odporcovi a navrhovateľovi s tým, aby sa k jeho vstupu vyjadrili v lehote 8 dní. Následne navrhovateľ vzniesol námietku neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania písomným podaním doručeným súdu dňa 05. 02. 2015. Odporca sa ani na opakovanú výzvu súdu prvého stupňa doručenú mu dňa 19. 12. 2015, aby uviedol svoj výslovný súhlas alebo nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, nevyjadril. Preskúmaným uznesením súd prvého stupňa nepripustil vstup uvedeného ZDRUŽENIA do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu.

Podľa ust. § 93 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 01. 01. 2015 (ďalej len „OSP“), ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 OSP).

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 OSP).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po zvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 OSP).

Výklad právnej úpravy podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení podal Najvyšší súd už vo svojej rozhodovacej praxi. V tomto smere konštatoval, že vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní, pričom vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov a teda zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil a táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie, alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 OSP daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Predpokladmi účasti vedľajšieho účastníka v konaní sú: a/ výzva účastníka konania alebo podnet vedľajšieho účastníka konania, b/ uvedenie na strane ktorého účastníka konania bude vedľajší účastník vystupovať, c/ preukázanie právneho záujmu vedľajšieho účastníka na výsledku sporu (ak nejde o prípad, v ktorom tento záujem vyplýva z osobitného zákona - k tomu viď tiež ďalej), d/ rozhodnutie súdu o prípustnosti vedľajšieho účastníka (ak účastník konania vzniesol námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva), e/ súhlas vedľajšieho účastníka, ak jeho vstup navrhol účastník konania, f/ súhlas (hlavného) účastníka konania, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať, ak podnet na vstup dal sám vedľajší účastník.

Vedľajší účastník môže do konania vstúpiť buď z vlastnej iniciatívy alebo iniciatívy účastníka konania. Ak účastník konania navrhne, aby určitý subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník, súd oboznámi s uvedeným návrhom tento subjekt a vyzve ho, aby sa k nemu vyjadril a oznámil, či vstupuje do konania ako vedľajší účastník. Pokiaľ označený subjekt urobí procesný úkon prejavujúci jeho vôľu vstúpiť do konania, stáva sa vedľajším účastníkom vo chvíli, keď súdu dôjde jeho písomné oznámenie,

alebo keď svoj úkon urobí ústne do súdnej zápisnice; k vzniku vedľajšieho účastníctva sa nevyžaduje rozhodnutie súdu. Pokiaľ účastníkom navrhnutý subjekt neprejaví vôľu vstúpiť do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka, nevzniká jeho vedľajšie účastníctvo; nikoho totiž nemožno nútiť, aby sa stal vedľajším účastníkom konania. Súd z vlastnej iniciatívy neskúma, či je vedľajšie účastníctvo prípustné, alebo neprípustné; o (ne)prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje, ak niektorý z účastníkov namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Aj vtedy, keď vstup do konania iniciuje samotný vedľajší účastník, majú účastníci právo vyjadriť sa k jeho úkonu, ktorým prejavil, že vstupuje do konania a prípadne namietat neprípustnosť tohto vstupu.

V zmysle vyššie uvedeného zodpovedá zákonu procesný postup súdu, v rámci ktorého oznámi účastníkom konania, že určitý subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník a vyzve ich, aby sa k tomuto vstupu vyjadrili. Súdom vyzvaní účastníci môžu vyjadriť svoje nesúhlasné stanovisko so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Zákonným predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 93 ods. 1 OSP je právny záujem vedľajšieho účastníka na úspechu účastníka, na strane ktorého vstúpil do konania. Vedľajší účastník pomáha v konaní hlavnému účastníkovi a podporuje ho; poskytovaním pomoci navrhovateľovi alebo odporcovi, sleduje ich záujmy, robí tak ale s cieľom prispieť k ochrane aj svojich práv plynúcich mu z hmotnoprávných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov. Vedľajší účastník sa usiluje dosiahnuť procesný úspech ním podporovaného účastníka, lebo výsledok sporu nepriaznivý pre účastníka, na strane ktorého v konaní vystupuje, sa nepriaznivo prejaví aj na jeho (vedľajšieho účastníka) právnych pomeroch.

V prípadoch, na ktoré dopadá ustanovenie § 93 ods. 2 OSP zákon neustanovuje ako podmienku účasti tretej osoby na konaní skutočnosť, že táto osoba má záujem na výsledku konania. Legitimácia na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorá je inak vyvodzovaná z jeho právneho záujmu na výsledku sporu (§ 93 ods. 1 OSP) tu vyplýva priamo zo zákona (viď tiež Števec / Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok - Komentár, Nakladateľstvá C. H. Beck, 2009, str. 238). V prípade takejto právnickej osoby je pre jej procesné postavenie vedľajšieho účastníka nevyhnutné, aby predmetom jej činnosti bola ochrana práv, o ktoré v konaní ide. Občiansky súdny poriadok v poznámke k uvedenému ustanoveniu odkazuje na niektoré osobitné predpisy, ktoré naznačujú, aké právnické osoby môžu byť v postavení vedľajšieho účastníka. Jedným z takýchto osobitných predpisov je tiež zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktoré boli účinné do 31. 12. 2012 (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“). V zmysle § 25 ods. 1 písm. a/ zák. č. 250/2007 Z. z. môže právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podať návrh na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania, ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jej činnosti.

V oboch prípadoch, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia § 93 ods. 1 a 2 OSP, je podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva v konaní súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať (viď vyššie podaný výpočet predpokladov vedľajšieho účastníctva, konkrétne písm. f/). Potreba súhlasu účastníka, ktorý má byť v konaní podporovaný vedľajším účastníkom, vyplýva zo samej podstaty a účelu vedľajšieho účastníctva. Z ustanovenia § 93 OSP nemožno žiadnym spôsobom vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu „ním podporovaného“ účastníka; svoj nesúhlas s vedľajším účastníctvom tento účastník nemusí ani odôvodňovať. Je pojmovo vylúčené, aby účastník konania bol pred súdom podporovaný niekým, účasť ktorého v konaní si neželá. To, že niekto chce v konaní pred súdom podporovať (hlavného) účastníka konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka, automaticky neznamená, že ním poskytovaná procesná pomoc je hlavnému účastníkovi vítaná, že mu vyhovuje a že s ňou musí za každých okolností súhlasiť. To v plnej miere platí aj vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, na ktorého sa vzťahuje § 93 ods. 2 OSP. Účel procesnej pomoci v sporovom konaní, ktorú má vedľajší účastník poskytovať (hlavnému) účastníkovi konania môže byť naplnený, len ak účastník, na strane ktorého chce vedľajší účastník vystupovať, s vedľajším účastníctvom súhlasí. I keď sa určitý subjekt stáva vedľajším účastníkom už v momente, keď súdu dôjde jeho procesný úkon obsahujúci prejav vôle vstúpiť do konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka, má bezpochyby účastník konania, ktorého chce vedľajší účastník v konaní podporovať, procesné právo vyjadriť svoj nesúhlas s jeho vstupom do konania. Treba mať totiž na pamäti, že v dôsledku rovnakých procesných práv a povinností môže vedľajší účastník v procesnom zmysle (i keď len do určitej miery) zasahovať do priebehu konania a ovplyvňovať ho. Účastník konania

má preto právo svojim nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť v konaní si neželá. Povahe a účelu občianskeho súdneho sporového konania by sa jednoznačne priechil vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane účastníka konania, ktorý by bol tomuto účastníkovi nanútený.

Právny poriadok Slovenskej republiky priznáva právnickým osobám, na ktoré sa vzťahuje § 93 ods. 2 OSP široké možnosti uplatnenia ochrany práv, za účelom ktorej boli zriadené. Právnické osoby zriadené za účelom ochrany spotrebiteľa môžu napríklad vykonávať prieskumy, vyhodnocovať presadzovanie práv spotrebiteľov, monitorovať všeobecné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, sledovať implementáciu spotrebiteľskej politiky a jej uplatňovanie v praxi, iniciovať rokovania a činnosti ovplyvňujúce legislatívne úpravy v záujme ochrany práv spotrebiteľov, vydávať periodiká a publikácie zaoberajúce sa spotrebiteľskou politikou, skúšať výrobky a uverejňovať skúsenosti z vlastnej činnosti, prevádzkovať konzultačné a poradenské kancelárie, organizovať vzdelávania v oblasti ochrany spotrebiteľa. Na základe plnomocenstva môžu tiež zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi, na základe súhlasu spotrebiteľa a dodávateľa môžu sprostredkovať riešenie sporov medzi nimi pri vybavovaní reklamácií.

Legitímnou formou, ktorou právnické osoby zriadené a zamerané na ochranu práv spotrebiteľa vo všeobecnosti prispievajú k sledovanej ochrane práv, je okrem vyššie uvedených foriem aj návrh na začatie konania alebo vstup do už začatého konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka. Pri využívaní tejto formy ochrany práv spotrebiteľa je ale potrebné zdôrazniť, že prejavom skutočného a úprimného záujmu o ochranu práv konkrétneho spotrebiteľa zo strany tej - ktorej právnickej osoby a logickým predpokladom efektívnosti ňou individuálne poskytovanej ochrany je, že: 1. sa dôsledne oboznámi so všetkými okolnosťami charakterizujúcimi situáciu daného spotrebiteľa, 2. nebude paušálne vstupovať („nanucovať sa“) do všetkých jej známych konaní, v prípade ktorých by mohla pôsobiť v procesnom postavení vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 OSP), 3. vstúpi len do tých konaní, v ktorých to reálne vyžadujú potreby toho, koho chce v konaní podporovať a kto má byť v zmysle zákona objektom ochrany - spotrebiteľa.

Sama skutočnosť, že vôľu vstúpiť do určitého konania prejaví právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, bez ďalšieho ešte neznamená, že jej procesný úkon vyjadrujúci túto vôľu vyvoláva vždy ňou sledované právne účinky. Ani samotný status takejto právnickej osoby vyplývajúci z § 93 ods. 2 OSP v spojení s ustanovením § 25 ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. ešte neznamená, že jej vstup do konania v procesnom postavení vedľajšej účastníčky je vždy prípustný. Dispozičná zásada, charakterizujúca sporové občianske súdne konanie znamená totiž zásadne povinnosť súdu rešpektovať vôľu účastníka konania (účastník je dominus litis) nebyť v konaní podporovaný vedľajším účastníkom. Ak účastník konania napriek výzve súdu, či súhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho podporu, v rozpore so zásadou *vigilantibus scripta sunt* (nech si každý stráži svoje práva) zostane nečinný, zásade spravodlivej ochrany práv zodpovedá, aby takáto pasivita účastníka sa zásadne prejavila v procesnom dôsledku. Tým je záver, že samotný účastník sa k vstupu právnickej osoby do konania ako vedľajšieho účastníka na jeho strane stavia negatívne a nemá záujem, aby bol v konaní ním podporovaný. Právnickej osobe tak zostáva ešte možnosť, aby v takomto prípade sama obstarala a predložila vyjadrenie účastníka obsahujúce jeho súhlas so vstupom do konania. Opodstatnenosť tohto záveru potvrdzuje aj prijatie novely Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 01. 01. 2015. V zmysle § 93 ods. 3 veta druhá OSP v znení od uvedeného dňa totiž ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada.

Posudzujúc prejednávajúcu veci vo svetle zhora podaného výkladu odvolací súd konštatuje, že niet sporu o tom, že ZDRUŽENIE z vlastného podnetu oznámilo, že vstupuje do konania na strane odporcu ako vedľajší účastník, ktorého hlavnou náplňou činnosti je ochrana práv spotrebiteľa. So zreteľom na to nebolo procesným predpokladom jeho vstupu do konania preukázanie právneho záujmu na jeho výsledku. To však vôbec neznamená, že ostatné vyššie uvedené predpoklady vstupu tohto subjektu do konania nemuseli byť splnené. Následný postup súdu prvého stupňa zodpovedal v plnom rozsahu zákonu, keď odporcu vyzval, aby sa vyjadril k procesnému úkonu ZDRUŽENIA so žiadosťou o výslovný súhlas či nesúhlas so vstupom ZDRUŽENIA ako vedľajšieho účastníka do predmetného konania, ktorú výzvu si odporca prevzal dňa 19. 12. 2015 /č. I. 83 spisu/ a na výzvu súdu žiadnym spôsobom nereagoval.

Postup súdu prvého stupňa teda mal v danej veci za následok, že právne účinným spôsobom bolo zisťované stanovisko odporcu k vstupu ZDRUŽENIA do konania a v súlade s dispozičnou zásadou civilného procesu súd prvého stupňa správne rešpektoval vôľu odporcu, keď súhlas so vstupom neudelil, a teda so vstupom vedľajšieho účastníka nesúhlasil. Za situácie, ak (hlavný) účastník konania napriek výzve súdu, či súhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka, v zmysle zásady vigilantibus scripta sunt (nech si každý stráži svoje práva), zostane nečinný, zásade spravodlivej ochrany práv zodpovedá, aby sa takáto pasivita účastníka prejavila v procesnom dôsledku, ktorým je nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania, tak ako to správne učinil i súd prvého stupňa.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.